

**ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ:
СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА
ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ**

**ІІ-Й МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**

17–19 КВІТНЯ 2024 РОКУ, УКРАЇНА, ЛЬВІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**HOSPITALITY INDUSTRY:
STATE, DEVELOPMENT TRENDS AND
PROSPECTS OF THE INDUSTRY IN THE
CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION
AND MILITARY CHALLENGES**

**II INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL FORUM**

17–19 APRIL 2024, LVIV, UKRAINE

PROCEEDINGS

Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола
Кафедра туризму

ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ

**II-Й МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**
17-19 квітня 2024 року, Україна, Львів

З Б І Р Н И К   М А Т Е Р І А Л І В

Львів
ТзОВ «Фірма «Камула»
2024

Мангушева Юлія, Тищенко Світлана. СТАН ТА РОЗВИТОК ТУРАГЕНТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ	165
Кізюн Алла, Єфремов Дмитро. ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	174
Кізюн Алла, Гріщенко Інна. ЕКСКУРСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОСУВАННЯ ДЕСТИНАЦІЇ	178
Антоневська Карина, Тищенко Світлана. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ	183
Кізюн Алла, Гертель Анна. ІННОВАЦІЙНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ В СЕГМЕНТІ ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ	192
Кізюн Алла, Телень Вікторія. АДАПТИВНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.	197
Манько Андрій, Жук Юрій. ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕГЕНЕРАТИВНОГО ТУРИЗМУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ ЯК ЧИННИК ЇЇ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ	205
Паньків Микола, Мокрий Володимир, Лущик Марія, Москвяк Ярослава, Теодорович Лариса. РЕСТОРАН «СУПУТНИК» В РЕКРЕАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ СТРИЙСЬКОГО ПАРКУ	210
Бучко Жанна. КРЕАТИВНІ МИСТЕЦЬКІ МАЙСТЕРНІ ЯК НАПРЯМ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ.	218
Хмельницька Анна-Марія, Чернишова Таїсія. ВИЗНАЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ПАМ'ЯТОК.	226
Багрій Мар'яна. ПІСЛЯВОЄННИЙ ТУРИЗМ	229
Бублик Ліля. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІЛЬНОЇ ІГРОВОЇ ЗОНИ В ЛУГАНСЬКУ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ТУРИСТИЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	234
Недзвецька Ольга, Кофлик Вероніка. ЧАС ЯК ЧИННИК ДОЗВІЛЛЯ ТА АНІМАЦІЇ В ТУРИЗМІ: ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ	240

залучити нові категорії подорожуючих до відвідування України.

Література:

1. Мельник Н., Мельник А., Коцан Х. Інновації на ринку туристичних послуг як інструмент формування іміджу дестинації. *Науковий вісник Чернівецького університету: Географія*. 2022. Вип. 838. С. 20-27.

2. Сайт проекту «Музеї України просто неба» URL: <https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/> (дата звернення: 20.03.2024)

3. Старинець О., Шестель О., Матвійчук Л. Новітні тенденції формування екскурсій в Україні. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2023. № 3(9). С. 66-70.

4. Фіджитальна трансформація Тустані: доступна спадщина у цифрі і на місцевості. URL: <https://tustan.ua/about/projects/> (дата звернення: 22.03.2024).

АДАПТИВНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Кізіон Алла Григорівна,

к.геогр.н., доц., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця

Телень Вікторія Владиславівна,

*здобувач освітнього ступеня «магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця*

Проаналізовано можливості впровадження та подальшого розвитку адаптивного туризму в Україні. Розглядаються сучасні

тенденції та перспективи розвитку туризму для людей з обмеженими можливостями та іншими специфічними потребами. Розглянуто потенційні перешкоди розвитку адаптивного туризму та можливості інфраструктури, доступності та сприйняття в суспільстві.

Ключові слова: адаптивний туризм, інклюзивний туризм, інфраструктура, особа з інвалідністю, інклюзивні туристи.

The possibilities of implementing and further developing adaptive tourism in Ukraine have been analyzed. Contemporary trends and prospects for the development of tourism for people with disabilities and other specific needs are being considered. Potential barriers to the development of adaptive tourism and opportunities related to infrastructure, accessibility, and societal perception have been examined.

Keywords: adaptive tourism, inclusive tourism, infrastructure, person with disabilities, inclusive tourists.

Адаптивний туризм – це вид туризму який все більше і більше набирає популярність як у світі, так і в Україні. Його сутність полягає в створенні та наданні послуг туристичної галузі, які б урахували потреби людей з обмеженими фізичними можливостями та іншими специфічними потребами. Цей вид туризму також можна зустріти під назвою, «доступний туризм», «туризм для всіх», «універсальний туризм», «безбар’єрний туризм», «інклюзивний туризм» та ін.

Створення рівних можливостей для всіх людей є зараз світовим трендом, а тому і люди з інвалідністю повинні мати можливість бути повноцінними членами суспільства та подорожувати без проблем та перешкод. Тим більше створення доступності є вигідним і для підприємств туристичної інфраструктури. Адже за даними світової статистики у світі приблизно 15% осіб є з обмеженими можливостями. У країнах Європи це число коливається від 22 до 31%, в США – 17%, а в Україні у зв’язку з військовими діями ця кількість збільшується кожен годину [1].

У сучасному суспільстві туризм здобув значущу соціальну роль у формуванні колективної свідомості та впливи на спосіб життя населення, у тому числі дітей та молоді. Він вийшов за межі своєї традиційної ролі, як сфера лише орієнтована на отримання прибутку, перетворившись на масове соціальне явище, яке відіграє різноманітні соціокультурні функції. Туризм включає в себе подорожі, що задовольняють різні потреби, такі як відпочинок, терапевтичний відпочинок та реабілітація. Щорічно зростає потік туристів, а спектр цільових груп споживачів розширюється. У зв'язку з цим зростає потреба у розробці та вдосконаленні туристичних послуг, доступних для всіх, що збільшує попит на інклюзивні та універсально доступні види дозвілля. Основні функції, що виконує туризм для інклюзивних туристів представлено на рисунку 1.

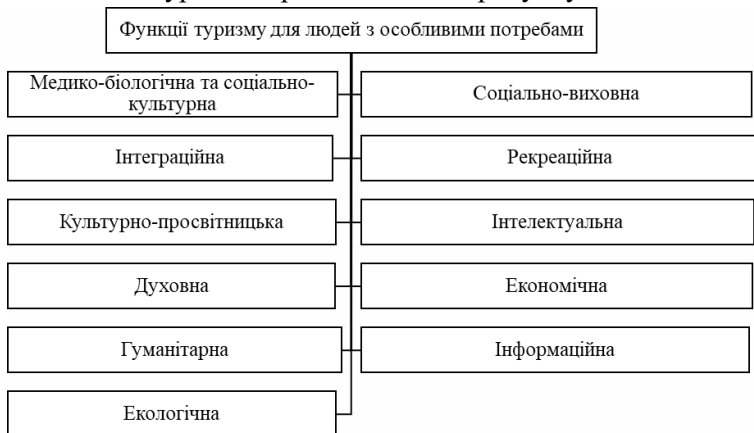

Рис. 1. Функції туризму для людей з особливими потребами [3].

Передумовами розвитку адаптивного туризму є:

– інфраструктурні зміни: створення адаптивних інфраструктурних об'єктів, таких як готелі, музеї, парки, пляжі, які відповідають потребам людей з різними видами обмежень.

- соціальна свідомість: розвиток соціальної свідомості щодо потреб людей з обмеженими можливостями та інших груп, які можуть вимагати спеціального підходу в туристичних маршрутах та послугах.

- технологічні інновації: використання технологій для створення більш доступних та зручних середовищ для людей з обмеженими можливостями, наприклад, додатки для мобільних пристроїв з картами доступних маршрутів або веб-сайти з інформацією про доступні послуги.

- законодавча база: прийняття відповідних законодавчих актів та стандартів щодо прав людей з обмеженими можливостями на доступ до туристичних ресурсів та послуг.

Україна має значні туристичні ресурси для задоволення потреб інклюзивних туристів. Кліматичні умови, ландшафт та безліч природних ресурсів країни є сприятливими для реабілітаційного та оздоровчого туризму. Але головною проблемою для розвитку цього виду туризму є недостатня доступність об'єктів інфраструктури для людей з інвалідністю, які потребують особливих умов.

Людина на кріслі колісному просто не зможе заїхати по сходинках в музей та відвідати екскурсію, якщо будівля не обладнана нормативним пандусом або підйомником. Вона навіть не зможе зареєструватись в готелі, якщо стійка адміністратора не прилаштована для людей з інвалідністю. Особа з вадами зору не зможе знайти свій номер, або прочитати історичну довідку на будівлі, якщо не доповнити їх шрифтом Брайля. А для слабочуючих екскурсії має вести гід зі знанням жестової мови. Для звичайних людей це все незначні деталі, на які вони не звертають увагу і не замислюються про це, але для людей з інвалідністю відсутність цих, на перший погляд, дрібничок унеможливорює туризм взагалі.

Одним з найголовніших аспектів адаптивного туризму є доступність – це концепція, яка означає створення середовища та послуг, які легко доступні та придатні для використання всіма людьми, незалежно від їхніх фізичних, психічних або інших можливостей. Це означає забезпечення рівних можливостей для всіх туристів, незалежно від індивідуальних потреб.

Для досягнення доступності у туризмі важливо враховувати різноманітні аспекти, такі як доступність транспорту, інфраструктури, розміщення, послуг та інформації. Це може включати в себе такі заходи, як створення спеціальних обладнань та пристосувань для людей з обмеженими можливостями, навчання персоналу взаємодії з різними групами туристів, а також надання достатньої інформації про доступні маршрути, об'єкти та послуги.

Забезпечення доступності у туризмі допомагає розширити коло туристичних можливостей для всіх людей, забезпечуючи їм можливість насолоджуватися подорожами та відпочинком без перешкод і обмежень.

Тому, однією з ключових перспектив розвитку адаптивного туризму в Україні є розширення доступної інфраструктури. Це включає в себе створення спеціалізованих об'єктів та забезпечення доступності існуючих туристичних об'єктів для людей з обмеженими можливостями. Покращення доступу до готелів, музеїв, парків та інших популярних туристичних пунктів є важливим кроком у забезпеченні рівних можливостей для всіх категорій туристів.

Не менш важливою є також підготовка та навчання персоналу в туристичній галузі щодо особливостей обслуговування людей з різними видами обмежень. Програми підвищення кваліфікації для працівників готелів, ресторанів, туристичних агентств та інших сфер туристичного бізнесу

можуть допомогти створити дружнє та професійне середовище для інклюзивних туристів.

Потрібно вивчати правила поведіння з інклюзивними туристами, адже пересування відбувається не на інвалідному візку, а на кріслі колісному, адже якщо говорити голосніше до слабчуючої людини, вона навряд зрозуміє вас краще, адже людина з посттравматичним розладом може мати специфічні тригери, що впливають на її поведінку. Невідповідна підготовка працівників до роботи з такими туристами може призвести до непорозумінь та конфліктів.

Важливою перспективою є залучення більшої кількості громадських організацій та бізнесу до розвитку адаптивного туризму. Співпраця з ними може призвести до створення нових ініціатив та послуг, спрямованих на задоволення потреб інклюзивних туристів. Крім того, це допоможе підвищити рівень обізнаності та усвідомлення суспільства щодо важливості інклюзивного туризму. Урядова підтримка також грає ключову роль у розвитку адаптивного туризму. Створення сприятливого правового та фінансового середовища, а також розробка програм та ініціатив, спрямованих на підтримку розвитку адаптивного туризму, є важливими кроками для досягнення цієї мети.

Хоч і повільно, але все таки адаптивний туризм в Україні розвивається, створюються доступні маршрути, обладнуються всім необхідним будівлі та готуються кадри. Вже є значна кількість музеїв, які готові прийняти особливих туристів, наприклад, «Музей народної архітектури та побуту» у Києві, «Музей народної архітектури та побуту» у Львові, на Кіровоградщині, Державний музей-заповідник І. Карпенка-Карого (Тобілевича) «Хутір Надія», Національний історико-культурний заповідник «Чигирин», Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник, Луцький історико-культурний заповідник, Національний заповідник «Хортиця».

Дуже важливим для рекреації є активний відпочинок на свіжому повітрі, єднання з природою. Тому багато уваги приділяється створенню туристичних продуктів в межах Національних природних парків (НПП). Мережа туристських маршрутів для маломобільної групи населення виконує не тільки культурно-пізнавальну та оздоровчу функцію, а й реабілітаційну [2].

Аналіз рисунку 2 показує, що наразі в кожному НПП діють пішохідні, водні, велосипедні та кінні маршрути для маломобільних осіб. Їх поки не так багато, а спрямованість залежить від тематики та ресурсного потенціалу НПП, але є значні перспективи розвитку для даної сфери. На жаль, у зв'язку з війною деякі маршрути не доступні, адже знаходяться на окупованих територіях, або в місцях проведення бойових дій.

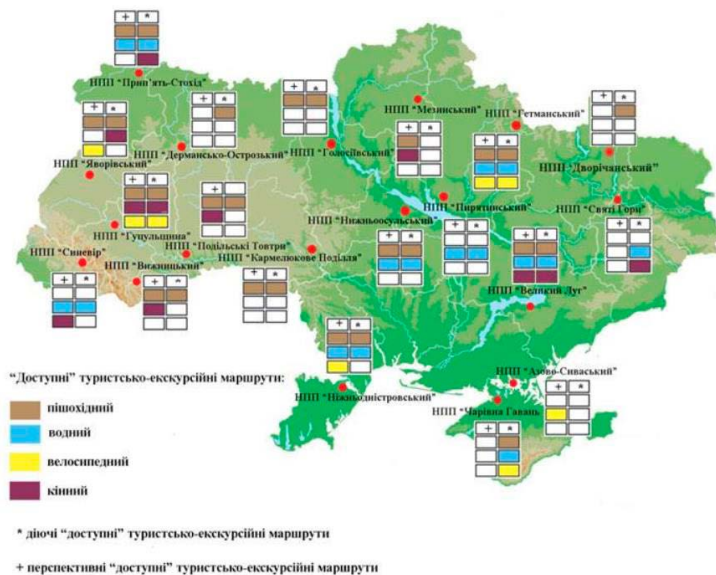

Рис. 2. Перспективні та діючі туристсько-екскурсійні маршрути для маломобільної групи населення на територіях НПП України [2]

На жаль, зараз в Україні, у зв'язку з війною, людей з інвалідністю стає все більше і більше, як серед військових, так і серед цивільного населення. І всі вони потребують як фізичної так і психологічної реабілітації, з чим може допомогти саме адаптивний туризм. Адже туризм може допомогти із соціалізацією, повернути бажання жити та насолоду до життя та й просто відволіктись від жахливих реалій та відпочити як тілом, так і душею. Найбільш терапевтичним із погляду широкої реабілітації є активний туризм, який розвиває фізично, морально, оздоровчо, етично й естетично [3].

Таким чином, перспективи розвитку адаптивного туризму в Україні є обіцяючими та потенційно важливими для подальшого розвитку туристичної галузі країни. Створення інклюзивного туристичного середовища, яке було б доступним для всіх, без винятку, має велике значення як з гуманітарного, так і з економічного погляду. Потрібно продовжувати працювати над покращенням інфраструктури, підвищенням кваліфікації персоналу та створенням сприятливих умов для розвитку адаптивного туризму, щоб кожен мав можливість насолоджуватися красою та різноманіттям України незалежно від своїх фізичних можливостей.

Література:

- 1. Белоусова Н.В. Теоретичні аспекти розвитку інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму в Україні. Наукові записки СумДПУ імені А.С.Макаренка. Географічні науки. Суми, 2018. Вип. 9. С 205 – 212.*
- 2. Бейдик О., Топалова О. Адаптивний туризм: європейський та національний досвід. Часопис соціально-економічної географії. Київ, 2021. Вип. 30. С 24 – 31.*
- 3. Тищенко С.В., Чернишова Т.М., Осипчук А.С. Туризм як засіб психологічної та соціальної підтримки груп ризику та людей з*

особливими потребами. Інфраструктура ринку. Київ, 2021. Вип. 51. С 73 – 81.

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕГЕНЕРАТИВНОГО ТУРИЗМУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ ЯК ЧИННИК ЇЇ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ

Манько Андрій Михайлович,

к. геогр. н., доцент кафедри туризму,

Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів

Жук Юрій Ігорович,

к. геогр. н., асистент кафедри туризму,

Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів

Розглянуто суть та зміст регенеративного туризму його роль у формуванні світогляду сучасних туристів з метою збереження довкілля для майбутніх поколінь.

Ключові слова: *регенеративний туризм, антропогенний слід, відновлення, збереження довкілля.*

The article considers the essence and content of regenerative tourism and its role in shaping the worldview of modern tourists in order to preserve the environment for future generations.

Keywords: *regenerative tourism, anthropogenic footprint, restoration, environmental preservation.*

Динамічний розвиток регенеративних подорожей зумовлений світовою тенденцією пошуку дієвих кроків на шляху до сталого розвитку туризму. Сталий розвиток у світлі сучасних реалій виступає своєрідною гарантією того, що